

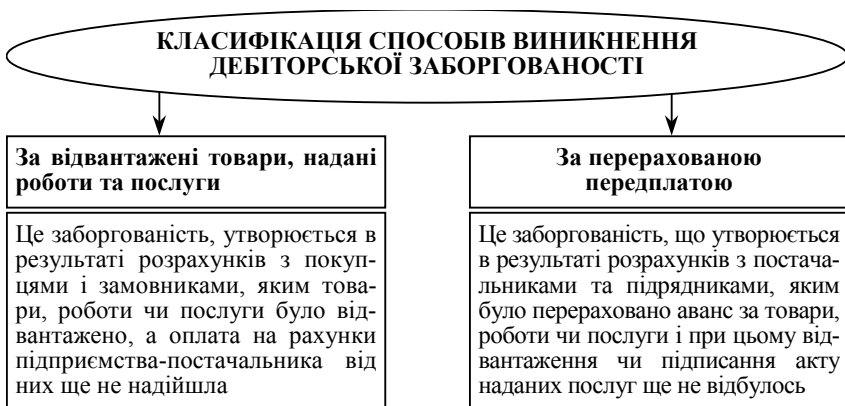

Рис. 2. Класифікація способів виникнення дебіторської заборгованості

Отже, підсумовуючи все сказане, постає нагальне питання якомога швидше подолати проблеми щодо обліку організації дебіторської заборгованості, створення резерву сумнівних боргів, моніторингу потенційних дебіторів, систематичній інвентаризації рахунків, більш пильний внутрішній контроль відповідно за станом рахунків з дебіторами тощо.

Ящук Ю. А., студент ОЄФ, 4 курсу,
напрямок підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Лондаренко О. О.,
асистент кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ТА НАРАХУВАННЯ СТИПЕНДІЙ СТУДЕНТАМ

За сучасних умов інтеграції України в світовий економічний простір і реформування вищої освіти, питання визначення та нарахування стипендій набуває все більшої актуальності та потреби. Постійні зміни законодавства призводять до невизначеності та розладів під час навчального процесу, що впливає на успішність студентів та їх мотивацію до навчання, коли стипендія набуває статусу соціальної пільги, а не стимулу.

Питання визначення та нарахування стипендії студентам вищих навчальних закладів висвітлені у наукових працях Кунгурцевої Л., Уланова С., Артем'єва Л. та інших. Разом з тим, у нарахуванні та

виплати стипендій залишається ряд актуальних проблем, які вимагають науково обґрунтованих рекомендацій щодо їх вирішення.

Мета роботи — розгляд і вивчення основних особливостей визначення та нарахування стипендій студентам.

Актуальним є створення Єдиного стипендіального фонду, що буде відповідати за розподіл стипендій серед студентів. Стипендія — це грошове забезпечення, що регулярно надається особам, які навчаються на денних відділеннях навчальних закладів: професійно-технічних училищ, вищих навчальних закладів I—IV рівня акредитації та інших закладів на бюджетній основі, а також аспірантам, докторантам незалежно від інших виплат [4].

Розрізняють стипендії академічні та соціальні. Академічні поділяються на звичайні академічні стипендії; іменні або персональні стипендії навчального закладу; стипендії Президента України, Верховної Ради України, КМУ, іменні стипендії, розмір і порядок призначення яких встановлюються окремими нормативними актами. Академічна стипендія призначається за результатами сесії з першого числа місяця, що настає за місяцем, у якому закінчилася сесія, згідно з навчальним планом. Студентам I курсу до першої сесії призначається стипендія в мінімальному розмірі. Соціальна стипендія призначається студентам, які потребують соціального захисту, а додаткова — особам, котрі мають право на отримання академічної стипендії та одночасно соціальної.

Ці фінансові виплати слугують визнанням активної суспільної, наукової або іншої діяльності гідних осіб, предметом гордості та заздощів. Звичайні ж стипендії отримують із загального фонду, але лише у випадку доброго навчання (нарахування відбувається за рейтингом по результатам сесії). Залежно від успішності стипендіата особам, які вчаться «на відмінно», передбачено збільшення розміру мінімальної стипендії. А саме, з 01.01.2014 р. розмір збільшення становить: для учнів ПТНЗ — 40 грн; для студентів вишів I—II рівнів акредитації — 70 грн; для студентів вишів III—IV рівнів акредитації — 100 грн. Відповідно до ст. 2 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», стипендії віднесені до грошових доходів громадян, які підлягають індексації [2]. Стипендії підвищувались у 2008 році і з того часу індексувались на рівень інфляції. На 2014 рік розмір стипендії без урахування індексації склав у вищих навчальних закладах III—IV рівнів акредитації 730 грн у вищих навчальних закладах I—II рівнів акредитації — 550 грн у професійно-технічних навчальних закладах — 275 грн на місяць [4].

Стипендії виплачують один раз на місяць. Термін виплати стипендій кожен навчальний заклад встановлює самостійно По-

ложенням про порядок використання коштів, передбачених на виплату стипендій [5]. Порушення встановлених термінів виплати стипендій, виплата їх не в повному обсязі тягнуть за собою накладення адміністративного штрафу на посадових осіб навчального закладу в розмірі від 510 до 1700 грн [3].

Новим Законом «Про вищу освіту» встановлено норму щорічного перегляду розміру стипендії з урахуванням рівня цін, а розмір мінімальної академічної та соціальної стипендій не може бути меншим, ніж розмір прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць. Для здобувачів ступеня молодшого бакалавра він не може бути меншим, ніж дві третини розміру прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць [1]. Отже, закладено нові, справедливіші принципи нарахування академічних стипендій студентам, оскільки у рейтинг включатимуться всі види семестрового контролю, а не лише оцінки одержані на іспитах. Створення Єдиного стипендіального фонду, у вигляді наглядової ради, яка зможе позбутися корупції при призначенні стипендій покращить систему визначення та нарахування стипендій. Утім, цей фонд обмежить автономні права вищих закладів, передбачені Законом України «Про вищу освіту» і зводить його нанівець. Тому варто спочатку удосконалити законодавчу базу для подальших радикальних дій.

Аналізуючи особливості визначення та нарахування стипендій студентам, необхідно відзначити що держава йде на зустріч молодому поколінню. А саме, покращує нормативно-правову базу України зі вступом у дію нового закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року, захищаючи права студента, збільшуючи розмір стипендіального фонду та в перспективі підвищуючи розмір стипендії до прожиткового мінімуму. Але варто і відзначити такий мінус — збільшення розміру стипендії, яку підточить інфляція, не покращить фінансового стану студента, оскільки на даний етап Україна перебуває в скрутному економічному положенні, у зв'язку зі ситуацією на Сході та з знеціненням національної грошової валюти.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту», від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
2. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення», від 03.07.1991 р. № 1282-XII.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X.
4. Новий навчальний рік: все про розміри стипендій // Бухгалтерія. Бюджет. — 2014. — № 36.
5. Порядок призначення та виплати стипендій, затверджений постановою КМУ від 12.07.2004 р. № 882, зі змінами.